

Sedat Ergin

sergin1@hurriyet.com.tr

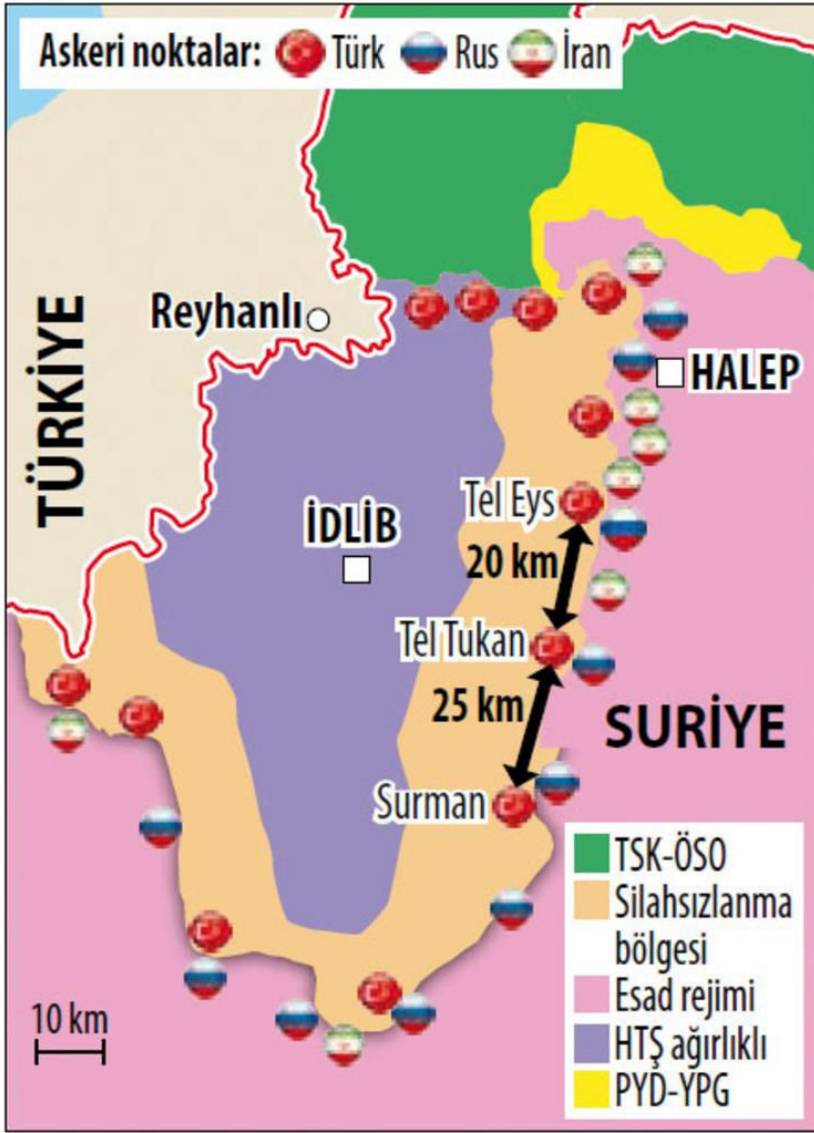

TSK İdlib'de devriyeye çıkarken

12 Mart 2019

GEÇEN cuma günü İdlib'de önemli bir ilk gerçekleşti. Yaklaşık bir yıldır burada faaliyet gösteren Türk Silahlı Kuvvetleri'nin gözlem noktalarındaki askeri birliklerden oluşan bir grup ilk kez zırhlı araçlarla İdlib'de devriye görevine çıktı.

AA'nın geçtiği habere göre, devriye görevi TSK'nın Halep'in 25 kilometre kadar güneyinde El Hader ilçesine bağlı Tel Eys köyündeki (6) numaralı gözlem noktasından başladı. Türk bayrakları çekilmiş zırhlı personel taşıyıcısı araçlar güneye doğru yol alarak önce 20 kilometre uzaklıkta Serakib ilçesine bağlı Tel Tukan köyündeki (7) numaralı gözlem noktasına geldi. Askeri konvoyun devriye görevi güneye doğru devam ederek 25 kilometre aşağıda Marreti Numan ilçesine bağlı Surman köyündeki (8) numaralı gözlem noktasında son buldu.

Türk askeri birliği bu devriye görevinde İdlib'deki silahsızlanma bölgesi içinde toplam 45 kilometrelik bir hatta bayrak göstermiş oldu. Bu hattın kuzeydeki bölümlerinin El Kaide uzantısı olan Heyet Tahrir Üş Şam (HTŞ), güneye doğru bölümlerinin ise HTŞ'ye karşı olan Ulusal Özgürleşme Cephesi'ne bağlı grupların kontrolündeki topraklarda olduğunu belirtelim.

*

Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**'ın aynı gün AA'ya yaptığı açıklamaya bakılırsa, TSK birlikleri bu göreve çıkarken İdlib dışındaki sınır boyunca eşzamanlı olarak Rus askerleri de devriyeye başladı.

Türk ve Rus askerlerinin koordine edilmiş devriye faaliyeti 17 Eylül 2018 tarihinde Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan** ile Rusya lideri **Vladimir Putin** arasında kararlaştırılan Soçi Mutabakatı'nın en önemli unsurlarından biriydi. Mutabakatın yedinci maddesinde, "**Türk Silahlı Kuvvetleri ve Rusya Federasyonu Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı askeri polisin silahsızlandırılmış bölgenin sınırları boyunca koordine bir şekilde devriye görevleri icra etmeleri ve insansız hava araçlarıyla denetleme yapmaları**" öngörülmüştü.

Geçen süre içinde mutabakatın bu maddesi bir türlü hayata geçirilememişti. Devriye faaliyeti neredeyse altı aya yakın bir süre sonra geçen cuma günü başlayabilmiştir.

Akar'ın açıklamasından İdlib ve Afrin hava sahasının kullanılmasıyla ilgili 'bazı tahditler'in de yine cuma günü itibarıyla Rusya tarafından kaldırıldığını öğreniyoruz. Bundan Türkiye'nin İdlib ve Afrin hava sahası üzerinde geniş bir hareket serbestisi kazandığını anlıyoruz. Bu serbesti, TSK'nın İdlib üzerinde

havadan daha etkili bir gözleme, istihbarat faaliyeti yürütebileceğine işaret ediyor.

*

Mutabakatın bu maddesinin işletilmesi bir ay önce 14 Şubat'ta Soçi'de yapılan ve Türkiye, İran, Rusya cumhurbaşkanlarının katıldığı Dördüncü Astana Zirvesi'nde beliren ortak anlayışın bir uzantısı olarak ortaya çıkmıştır.

Akar'ın belirttiğine göre, Rusya Savunma Bakanı **Sergey Şoygu** ile yürütülen görüşmeler çerçevesinde 3-4 Mart tarihlerinde Türkiye ile Rusya arasında 'yeni bir metin' imzalanmıştır. Ancak bu metinle ilgili ayrıntılı bilgi verilmiş değil. Bununla birlikte 'metin'de bundan sonra İdlib'de izlenecek hareket tarzı ve Soçi Mutabakatı'nın uygulamasına ilişkin ayrıntıların düzenlendiği tahmin edilebilir.

*

Buradaki dikkat çekici bir gelişme, devriye faaliyetinden bir gün sonra Rusya Hava Kuvvetleri'nin İdlib'in batı bölgesinde Cisir Es Şuğur kasabasının çevresindeki bir hedefe dönük hava bombardımanı gerçekleştirdiğine ilişkin haberlerin çıkmış olmasıdır. Gelgelelim Rusya Savunma Bakanlığı, bu haberleri gecikmeli bir şekilde yalanlamıştır.

Her halükârda İdlib ile ilgili somut bir hareketliliğin kuvveden fiile çıkmakta olduğunu gösteren pek çok işaret söz konusu. Belki de bundan sonraki döneme ilişkin en önemli ipuçlarını Rusya'nın BM Daimi Delegesi **Vasiliy Nebenzia**'nın BM Güvenlik Konseyi'nde 26 Şubat tarihinde yaptığı konuşmanın içindeki bir ifadede bulabiliriz.

İdlib'de “**mevcut durumun dondurulması yolundaki çağrılar yalnızca teröristlerin işine yarayacağını**” söyleyen **Nebenzia**, şöyle devam ediyor: “**Türk ve İranlı ortaklarımızla birlikte, terörist tehditle sivil halka zarar vermeden mücadele edebileceğimiz bir formül üzerinde çalışıyoruz**”.

Nebenzia, İdlib'de sivil halk ile EL Kaide uzantısı HTŞ arasında ayırım gözeten bir terörle mücadele stratejisinin uygulamaya konacağını haber veriyor BM Güvenlik Konseyi'nde.

Akar'ın Türkiye ile Rusya arasında 3-4 Mart tarihlerinde imzalandığını açıkladığı metni de muhtemelen bu çerçevede değerlendirmek gerekiyor.